

Nr 85.

Af herr **Eklund m. fl.**, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ideella föreningar m. m.*

Önskvärdheten af att de s. k. ideella föreningarnas rättställning genom särskild lagstiftning säkerställes torde icke kunna motsägas, äfven om nödvändigheten häraf ej är påträngande, sedan högsta domstolen uttryckligt förklarar, att ideell förening, för så vida den antagit stadgar af viss fullständighet, är att anse såsom juridisk person. Då emellertid, enligt denna uppfattning, föreningsrättskapacitet helt och hållet göres beroende på stadgarnas beskaffenhet och då det torde få antagas, att åtskilliga föreningar icke förstå att af sig själfva uppställa sina stadgar med iakttagande af hvad juridiskt-formellt kräfves, kan, såsom chefen för justitiedepartementet framhållit i sitt yttrande till statsrådsprotokollet, full säkerhet för föreningarna att erhålla obestriddig rättskapacitet endast vinnas genom vederbörlig registrering i enlighet med en för dessa föreningar antagen lag.

Om en lagstiftning på detta område skall komma till stånd, är det emellertid af allra största vikt, att densamma ansluter sig till de viktigare organisationsformer, som för närvarande förekomma inom föreningsväsendet i landet.

Det föreliggande lagstiftningsförslaget brister i detta afseende. Det förbiser helt och hållet en organisationsform, som omfattar omkring en tredjedel af alla i vårt land befintliga föreningar liksom ock en tredjedel af alla till föreningar anslutna personer. Vi syfta på den organisationsform, som användes af de stora nykter-

hetsföreningarna, för hvilka ett antagande af det föreliggande lagförslaget skulle medföra många stora svårigheter i organisatoriskt och administrativt hänseende, omöjliggöra den inbördes kontrollen, som är ett af de viktigaste momenten i dessa föreningars arbete, samt till och med verka upplösande i fråga om samhörigheten mellan de olika afdelningarna och mellan dessa och organisationen i sin helhet.

En sådan förening som goodtemplarorden i Sverige är ju i själfva verket *en enda enhetlig* organisation med dels en hufvudförening, dels ett större antal underordnade afdelningar eller filialer för utförande af visst arbete i hela sammanslutningens tjänst.

Då lagförslaget betraktar hvarje registrerad förening såsom själfständig och fristående, skulle, därest lagförslaget upphöjes till lag, de underordnade afdelningarna inom nämnda orden, sedan de blifvit vederbörligt registrerade, inför borgerlig lag komma i samma ställning till hvarandra och till hufvudorganisationen som hvilken annan främmande själfständig förening som helst. Väl skulle underafdelningarna vara berättigade att sinsemellan bilda sammanslutningar och att såsom medlemmar inträda i hufvudföreningen, men de skulle också ha rätt att när som helst utträda ur dessa sammanslutningar. Detta är emellertid oförenligt med såväl ordens stadgar som den historiska utvecklingen och står i strid mot de aftal och förpliktelser, som ingåtts mellan å ena sidan sammanslutningen i sin helhet och å andra sidan de olika afdelningarna. Alla dessa ha tillkommit på hufvudorganisationens initiativ, och deras existensberättigande är beroende på om deras verksamhet bedrifves i full öfverensstämmelse med för orden såsom helhet gällande stadgar.

Underafdelningarna inom orden kunna indelas i fyra grupper: distriktsloger, kretsloger, grundloger och ungdomsloger. Afdelningarna inom samma grupp ha fullkomligt likformig organisation, samma ändamål och arbetssätt. För att kunna bibehålla enhetligheten i fråga om principer, organisation och metoder har hufvudorganisationen, som sammansättes af för år valda ombud från underafdelningarna och som således är en fullödig representation för dessa, förbehållit sig rätt att utöfva kontroll öfver underafdelningarna, i hvilken kontroll bland annat ingår, att underafdelnings stadgar icke få gällande kraft, förrän de blifvit af hufvudorganisationen godkända. Vid sidan af de enskilda stadgarna står ordens allmänna lagar, som äro reglerande för den ideella verksamhet orden såsom enhet upp-

ställt som sin, men som ock reglera äfven underafdelningarnas administration och arbetsformer. Af synnerlig vikt för orden är att noga tillse, att i underafdelningarnas enskilda stadgar intet inflyter, som strider mot dessa allmänna lagar.

Hittills ha domstolarne i landet medgifvit rättskapacitet åt dessa goodtemplarordens underafdelningar, när de haft enskilda stadgar, juridiskt korrekt uppställda samt af hufvudorganisationens ordförande stadfästa. Om lagförslaget antages, komma åt sådana stadgar icke att gifvas vitsord, hur juridiskt-formellt riktiga de än må vara uppställda. Då blir villkoret för rättskapacitet, att afdelningen är lagligt registrerad hos Konungens befallningshafvande såsom själfständig förening. För att erhålla denna registrering behöfs ej hufvudorganisationens medverkan, än mindre dess tillstånd. Det torde då vara antagligt, att de särskilda afdelningarnas stadgar åtminstone i några fall ingifvas för registrering utan att först ha varit underkastade granskning af ordens egna myndigheter, hvarigenom helt säkert förr eller senare stadgarna inom afdelningar af samma grupp komma att bli mycket olikartade och sinsemellan skiljaktiga samt måhända stridande mot för orden gällande principer och rättsuppfattning, hvilket kan välla oberäkneliga svårigheter, då å ena sidan orden såsom helhet vill göra sin uppfattning gällande och å andra sidan de registrerade stadgarna enligt svensk lag skola gifvas vitsord.

Enligt lagförslaget skola såsom medlemmar anses såväl enskilda personer som föreningar eller andra sammanslutningar. Denna bestämmelse tillämpad på goodtemplarorden verkar på följande sätt: enskilda personer äro medlemmar i grundloger och ungdomsloger; dessa båda loger bli såsom juridiska personer medlemmar i distriktsloger och samtliga loger medlemmar i hufvudorganisationen.

Då lagförslaget uttryckligen såsom en grundläggande princip för all föreningslagstiftning fastslår, att medlem har obestriddig rätt att utgå ur den förening han tillhör, så inträffar vid nyss omnämnda förhållande, att icke blott den enskilda individen, utan ock den juridiska personen — här en organisk del af samma förening — kan lagenligt utträda ur den gemensamma organisationen.

Mot principen, att den enskilda personen icke får af förening vid densamma fastbindas och att han äger rätt att, när han så önskar, utträda, är intet att invända. Inom samtliga nykterhetsföreningar har denna princip alltid varit fullt erkänd. Det må ock vara

i sin ordning att lagbestämma rätten för själfständig och fristående förening, som slutit sig till annan organisation, att äfven utträda därur. Däremot kan det icke vara vare sig principiellt eller administrativt riktigt att lägga en lagstiftning så, att den förening, som funnit fördelaktigt att fördela sin verksamhet på filialer eller afdelningar och som vill och enligt sina en gång antagna statuter *måste* vara en enhet, splittras i en mängd olika fristående föreningar i det ögonblick hvarje filial eller afdelning, för att få juridisk kapacitet, måste låta registrera sig.

Ur en sådan organisations synpunkt verkar en lagstiftning af denna natur lika onaturlig som ur statens ett förslag till lagstiftning, som medgäfvit t. ex. kommunerna eller landstingen rätt att själfva afgöra, om de vilja vara anslutna till staten eller icke.

Då enligt hvad i kungl. propositionen uttryckligen förklaras lagens uppgift icke skulle vara att intvinga det hittills fria föreningslifvet inom vissa mer eller mindre snäfvade gränser, hvarigenom åtskilliga redan befintliga föreningar skulle, utöfver det arbete och besvär som ett registreringstvång i och för sig själf innebär, nödgas underkasta sig oberäknliga omorganisationsåtgärder, så torde det få antagas, att anledningen till den för de stora nykterhetsföreningarna ofördelaktiga formuleringen af lagen beror på, att den af dem använda organisationsformen blifvit såsom på föreningslifvets område relativt ny i vårt land af lagförslagets författare förbisedd.

Vi kunna ej finna, att några svårigheter skulle förefinnas för att i en lag om ideella föreningar inrymma särskilda stadganden för föreningar af nämnda art. Sådana stadganden skulle medgifva registrering af föreningen såsom helhet med uppgifvande af den indelning i underafdelningar, som föreningen fastslagit, deras förhållande till hufvudorganisationen, inbördes ställning och befogenhet. Registrering af underlydande afdelningar skulle ske genom hufvudorganisationen. Endast härigenom möjliggöres för en stor organisation med underafdelningar att bibehålla samhörigheten mellan dem och sig själf samt bevara inom alla grupper af underafdelningar organisationens säregna karaktär, dess principer, vedertagna arbetsformer och det gemensamma namnet.

Att detta namn gifves skydd, så att det icke kan upptagas och utnyttjas af föreningar, som icke ha något samband med den gemensamma organisationen, torde anses vara ett berättigadt anspråk. Det föreliggande lagförslaget ger *icke* något skydd i detta afseende, utan

möjliggör och t. o. m. skyddar det obehöriga användandet af sådant gemensamt namn.

Om t. ex. »Logen 1031 Frihet af Internationella Goodtemplarorden» (I. O. G. T.) inregistreras med nämnda firmabenämning, så kvarstår denna, äfven sedan logen utträdt ur goodtemplarorden, därest logen själf ej frivilligt vill ändra firmabenämningen; ehuru faktum är, att föreningen i fråga efter utträdet *icke* är en loge med angifvet nummer af nämnda orden. Inför allmänheten skulle orden såsom helhet få bära det moraliska ansvaret för en sådan loges handlingar. Och det skulle i praktiken verka förvirrande och förstörande för hela rörelsen, om sådana förhållanden skulle få förefinnas. Nu då intet annat reglerar en loges rättsförhållande än de för hela orden gemensamma stadgarne och träffade aftal, kan en loges utträde icke försiggå på annat sätt än genom logens nedläggande, medlemmarne sedan obetaget att därefter bilda en ny förening med nytt namn. Mot detta tillvägagångssätt ha domstolarne icke haft något att invända. Men om den föreslagna lagen gällde, skulle en helt annan rättsuppfattning vinna insteg. En utträdd loge behölle med lagens skydd sitt inregistrerade namn, och äfven om den vore benägen för att ändra det, skulle de många formaliteter, som därvid enligt lagen vore att iakttaga, måhända föranleda uraktlåtenhet däraf.

Då enligt lagförslaget orden såsom helhet icke lagligen kan göra gällande sin hittills äfven af domstolarne obestridda granskningsrätt af underafdelningarnas stadgar, kan däraf följa, att en loge icke blott uraktlåter att i sina blifvande stadgar upptaga för orden såsom helhet gällande rättsgrunder, utan till och med inför häremot stridande bestämmelser. Den kan således antaga stadgar, som upphäfva eller förändra ordens fundamentalgrund: helnykterhet såsom villkor för medlemskap, liksom ock principen om ordens neutralitet i politiska och religiösa frågor, eller förvanska andra för alla afdelningar gemensamma bestämmelser. Vidare skulle det minoritetsskydd, som orden med kraft häfdar, kunna borttagas. I detta afseende stadgar ordens allmänna lag: *att* för antagande af medlemmar (personer), hvarom omröstning skall ske å allmänt sammanträde, fordras mer än $\frac{9}{10}$ majoritet; *att* för uteslutning af medlem (person) fordras $\frac{2}{3}$ majoritet med angifvande af skälet till uteslutningen, hvarjämte den uteslutne har rätt att besvara sig hos i första hand distriktlogen, i andra hand hos hufvudorganisationen; *att* en grundloge icke kan upplösas

så länge 5 medlemmar motsätta sig framställning därom och äro villiga fortsätta logens arbete, oafsedt hur stor majoriteten än är för logens upplösning. Däremot ges den enskilde personen, som förut sagts, full rätt att när som helst, på skriftlig begäran därom, erhålla utträde, hvarvid inga andra afgifter krävas än vid tillfället förfallna sådana.

För att belysa, att goodtemplarorden är en enda förening, ehuru delad i afdelningar, torde följande öfversikt af dess organisation böra meddelas:

Ingen afdelning kan bildas utan att hufvudorganisationen (Storlogen) därtill gifvit sitt samtycke och utfärdat tillståndsbevis. Individerna vinna inträde i grundlogen eller ungdomslogen (för de yngre) och kvarstå där såsom aktiva medlemmar äfven om de tillhöra öfverafdelning. Denna senare kan icke vägra medlem, som uppfyllt ett visst formellt villkor (stått stadgad tid) rätt att inträda såsom frivillig medarbetare. De enda beslutberättigade äro underafdelningarnas för år valda ombud. Något bedömande af hvilka som skola antagas till medlemmar får således icke ske i öfverafdelningarne, vare sig man med medlem menar en person eller en underafdelning. En underafdelning kan icke uteslutas ur organisationen annorledes än af hufvudföreningen, som likaledes sammansättes af ombud från underafdelningarne, och en personmedlem kan ej uteslutas ur organisationen annat än af den underafdelning han tillhör, och därmed förfaller ock hans medlemskap äfven i öfverafdelningarne, vore han än ordens förste man.

Att dessa organisationsformer liksom ofvan omförmälta principer icke i längden kunna uppehållas, därest afdelningarna hvar för sig skulle få antaga stadgar och dessa enbart blefve de lagligen normerande, torde vara uppenbart.

§§ 13 och 54 innehålla stadganden angående styrelse, registrering af styrelsens sammansättning och Konungens befallningshafvandes skyldighet att föra register öfver bland annat: »hvarje styrelseledamots och suppleants namn».

Tillämpningen af bestämmelserna i §§ 13 och 54 kommer, enbart hvad goodtemplarorden beträffar, att medföra vidlyftigare arbete än troligen antagits. Enligt den undersökning rörande de ideella föreningarna, som förste aktuarien i kommerskollegium, d:r E. Sjöstrand, verkställt på uppdrag af statsrådet och chefen för kungl. justitiedepartementet, äro goodtemplarordens grundloger till antal

2,340 och ungdomslogerna 913, summa 3,253. Styrelsen i dessa loger utgöras af för ett kvartal valda så kallade tjänstemän, hvilka vid de hvarje vecka hållna mötena leda logens arbete och skola vara personligen tillstädes. Dels till följd af det tränga arbetet, som sålunda åligger tjänstemännen och dels för att bereda ett större antal af logens medlemmar tillfälle att deltaga i ledningen, är den praxis såsom regel antagen, att tjänstemännen ombytas vid hvarje val, således fyra gånger årligen. Det kan ju ibland inträffa, att någon kvarstår för ett följande kvartal, men absolut säkert kan sägas, att alltid blir det någon eller några som nyväljas. Alltså måste logerna fyra gånger om året aflämna anmälan till registret och Konungens befallningshafvande mottaga den. Enbart för goodtemplarorden blir detta, i fall alla loger registreras, 13,000 anmälningar årligen. Och som förhållandena äro precis desamma i de på samma sätt som goodtemplarorden organiserade templarorden, nationalgoodtemplarorden och verbandiorden med sammanlagdt ungefär samma antal loger som goodtemplarorden, skulle årligen 26,000 anmälningar till registret komma från dessa förenings underafdelningar, oafsedt anmälningar från cirka 1,000 krets- och distriktsorganisationer, som välja styrelse för år, men hvarest också ombyte sker vid hvarje val. Som styrelseledamöternas antal ej är ringa och aldrig torde understiga 7, blir förandet af registret mycket tidsödande, hvarjämte med säkerhet torde få antagas att anmälningsförsummelser med ty åtföljande åtal och böter ofta skola förekomma.

En mycket stor del af underafdelningarna — sådana som ej haft anledning att förvärfva sig rättskapacitet — ha för närvarande inga stadgar alls utöfver de för hela organisationen gällande, hvilka reglera äfven afdelningarnas arbete. Där stadgar för rättskapacitets vinnande antagits, ha dessa inskränkts till bestämmelser om firmanämning, styrelse, styrelsens säte, tid för ordinarie möten och sättet för protokolljustering, hvarjämte i öfrigt hänvisats till de för hela organisationen gemensamma stadgarne.

Om det föreliggande lagförslaget antages, måste *samtliga* de öfver 7,000 underafdelningar, som äro anslutna till ofvannämnda organisationer, ovillkorligen utarbета och hvar för sig antaga fullständigt nya stadgar.

Att den föreslagna lagen på detta sätt skulle ingripa, påvisas uttryckligen i den ofvan åberopade officiella undersökningen af de olika föreningsorganisationer. Å sidan 225 framhålls, hurusom

goodtemplarordens stadgar äro gemensamma för alla afdelningar och att således en stor del stadganden, som äro vägledande för t. ex. grundlogerna, måste sökas på olika ställen i konstitutionen (= de gemensamma stadgarne) och i storlogens tilläggslagar. »För en eventuell registrering», heter det, »blefve således nödigt för förening, som sökte sådan, att än ytterligare till ett helt sammanföra skilda stadganden, bland annat enär eljes en lags fakultativa bestämmelser skulle komma att ingripa, där i själfva verket stadganden äro gifna i konstitutionen». Vidare framhålles, att ett sådant omarbetande af stadgar gäller *»ej blott för I. O. G. T. (goodtemplarorden) utan för föreningar med öfver- och underordnade organisationer i allmänhet.»*

Detta betyder, såsom vi förut framhållit, att lagen, hvad beträffar alla föreningar med underafdelningar (= filialer), i ett enda slag, utan öfvergångsbestämmelser, omintetgör alla för sådana föreningar hittills gällande stadgar, ehuru de äro af den beskaffenhet, att de vunnit registrering i andra land, annullerar alla mellan dessa föreningar och deras underafdelningar träffade aftal och ingångna förbindelser samt fordrar den stora enhetliga föreningens söndersplittande i en massa små föreningar och pålägger dessa en tunga, som på grund af därmed förenade kostnader och svårigheter, kommer att verka förlamande såväl på deras som hela den gemensamma organisationens ideella verksamhet.

De föreningar, som i främsta rummet drabbas af lagens maktbud i denna del, äro de stora nykterhetsföreningarna, till hvilka enligt den officiella undersökningen (sidan 17) äro anslutna 460,809 personmedlemmar. Nu äro dessa föreningar 11, men lagstiftningen fordrar, att de skola bli lika många, som de ha underafdelningar, d. v. s. 8,198, försåvida dessa vilja förvärfva rättskapacitet. Att undvika underafdelningarnas registrering är ej möjligt med hänsyn till stadgandet i § 4. Detta upphäfver hittills gällande rättspraxis, enligt hvilken dessa afdelningar fått förvärfva och besitta fast egendom, som gifvetvis måste skyddas i fortsättningen. Enbart inom goodtemplarorden ägde underafdelningarne redan 1908 (se den officiella undersökningen, sidan 219—226) fast egendom till ett taxeringsvärde af närmare 2 millioner kronor.

Herr justitieministerns yttrande till statsrådsprotokollet den 25 november 1910 angående det framlagda förslaget, att detta icke kunde »anses lägga något obehörigt tvång på föreningslivet eller hindra föreningarnas rörelsefrihet inom rättmätiga gränser», jäm-

fördt med den officiella utredningen, som påvisar, att lagen skulle tvinga till fullständig omorganisation af alla föreningar med öfver- och underafdelningar, blir minst sagdt egendomligt, för så vida icke herr justitieministern anser, att det är behörigt att underkänna rättmätigheten af en viss organisationsform, medgifven i andra land och hittills fritt utvecklad i vårt. Men då i statsrådsprotokollet ej yttras ett enda ord om, att någon sådan mening förelegat, än mindre framläggas några skäl för att nämnda organisationsform bör kväfvast, torde få antagas, att herr justitieministern, liksom lagförslaget författare, icke ägnat den gjorda officiella undersökningen tillräcklig uppmärksamhet, en förmodan som ju ock till fullo bestyrkes af lagrådets yttrande. Detta säger i afseende på verkställda undersökningen bland annat (sidan 214):

»Det sålunda föreliggande materialet och framför allt de inkomna stadgarna utvisa, hvilka skiftande och i många fall egendomliga former de ideella föreningarna antagit och funnit för sina växlande syften lämpliga. — — — — —

»Hvad angår det nu föreliggande materialet har detta visserligen inom justitiedepartementet varit föremål för en sammanfattande bearbetning, men denna, hvilken lärer vara ett nödvändigt hjälpmedel för materialets öfverskådande, har icke varit avslutad vid lagförslaget upprättande; och af sådan anledning synes materialet därvid icke hafva kunnat tillgodogöras i den omfattning, som varit önskvärd. I den mån bearbetningen fortskridit, har lagrådet erhållit redogörelse för dess resultat, och vid granskningen af förslaget har lagrådet sökt taga tillbörlig hänsyn till de upplysningar, som sålunda vunnits. Men tydligt är, att lagrådet ej kunnat inlåta sig på en genomgående granskning af själfva materialet.»

Det torde väl ock hafva varit i sin ordning att vid utarbetande af ett lagförslag på ett så ömtåligt område som det föreliggande andra länders motsvarande lagstiftning blifvit omsorgsfullare studerad än hvad synes ha varit förhållandet. Den kommitté, som utarbetade det första lagförslaget i ämnet har visserligen berört lagstiftningen på detta område i andra land men på ett synnerligen knapphändig sätt.

En mera ingående redogörelse för den utländska lagstiftningen på området — dock synbarligen obeaktad inom justitiedepartementet — återfinnes däremot i det betänkande, som afgifvits af de af statsrådet och chefen för Kungl. civildepartementet tillkallade sak-

kunnige för utarbetande af förslag till *lag om understödsföreningar*. Till det af nämnda sakkunnige den 2 december 1905 aflämnade betänkandet är fogad en af numera justitierådet P. von Seth utarbetad redogörelse för föreningslagstiftningen i utlandet. Enligt denna redogörelse föreskrifver den engelska lagen särskilda regler för registrering af föreningar med filialer.

Å sidan 13 i ofvannämnda bihang lämnas följande öfversikt öfver de särskilda bestämmelserna i den engelska lagen angående registrering af sådan förening.

»Förening med filialer kan antingen registreras såsom en förening eller sålunda, att såväl moderföreningen som filialerna registreras såsom särskilda föreningar. Såsom endast en förening registreras förening, som har en gemensam kassa, hvartill hvarje filial är förbunden att lämna bidrag. Registrering skall emellertid i båda fallen ske på en gemensam ansökan från moderföreningen. Ansökningen skall vara åtföljd af förteckning på alla filialerna samt uppgift, huruvida alla filialerna skola hafva likadana stadgar eller ej, äfvensom i förstnämnda fallet en afskrift af de gemensamma stadgarna och i det sistnämnda afskrifter af samtliga filialernas stadgar. Dessutom skall, om filial skall hafva särskilda personer, hvilka skola äga att för densamma tala och svara inför rätta, uppgift angående dessa personer åtfölja ansökningen.

Förening, som redan registrerats som själfständig förening, kan efter beslut af mer än hälften af delägarna på särskildt utlyst stämma och efter erforderlig ändring af sina stadgar omregistreras såsom filial under annan förening. Förening åter, som förut registrerats såsom filial af en större förening, kan därefter icke erhålla registrering såsom själfständig förening utan att styrka, att den helt och hållet skilt sig från eller utstötts ur moderföreningen. Förening, som förut varit filial af annan förening, får icke efter skilsmässan använda den sistnämndas namn eller någon benämning, som antyder något samband med denna».

Därjämte meddelas, att i England registrering sker hos en centralmyndighet för hela landet. Ur många synpunkter vore det önskvärdt, att äfven hvad vårt land beträffar samma anordning vidtoges.

Endast under förutsättning att i det framlagda lagförslaget inarbetas stadganden öfverensstämmande med den engelska lagen eller andra sådana, som medgifva registrering för omnämnda föreningar och deras underafdelningar, utan att enhets- och samhörighetsprin-

cipen, som är ett livsvillkor för deras fortsatta tillvaro, behöfver uppgifvas, skulle lagen kunna — ur de synpunkter jag framfört — vinna erkännande.

Då emellertid en bearbetning i angifvet syfte torde vara allt för omfattande för att kunna af lagutskottet under Riksdagens gång verkställas, då förslaget äfven ur andra än de af oss påvisade afseenden måhända kräfver ytterligare granskning, då frågan om lämpligheten af en enda, hela landet omfattande registreringsmyndighet bör upptagas och pröfvas, då stor försiktighet bör iakttagas rörande lagstiftning på detta område och slutligen då någon våda af ett ytterligare uppskof icke torde kunna påvisas, tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen måtte, med afslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 35 i hvad den rör förslag till lag om ideella föreningar, hos Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t med beaktande af i motionen framförda synpunkter taga ärendet under förnyad pröfning och därefter för Riksdagen framlägga nytt förslag till lag om ideella föreningar.

Stockholm den 18 februari 1911.

Oskar Eklund.

Carl Ekman.

And. Pers.

J. A. Forss.
